

Sheriff, serviciile rusești și rețeaua lor de violatori ai drepturilor omului în regiunea transnistreană

Sheriff, serviciile rusești și rețeaua lor de violatori ai drepturilor omului în regiunea transnistreană

Peste 400 de mii de oameni locuiesc în teritoriul temporar ocupat al țării, într-un climat care contravine fundamental cetățeniei democratice și drepturilor omului. Această ordine profund antidemocratică și iliberală a fost dezvoltată și consolidată timp de peste 30 de ani nu de entități abstracte, ci de persoane concrete din cadrul structurilor transnistrene. Pentru aceste persoane, limbajul democrației, justiția și libertățile fundamentale reprezintă un pericol la adresa puterii lor autoritare și discreționare. De aceea, au investit resurse și au exploatat climatul vicios de impunitate pentru a institui și a impune diverse mecanisme represive.

Deși această situație se perpetuează de peste trei decenii, în

ultimii trei ani am observat tot mai des cum vocile critice și disidente sunt portretizate ca o amenințare la adresa securității regiunii transnistrene. Libertatea de exprimare a devenit o formă de extremism, iar raportarea cazurilor de tortură este catalogată drept comunicare de informații false. Această stare de fapt a permis ca în anul 2022 să fie condamnat Victor Pleșcanov pentru arborarea drapelului Ucrainei la balconul apartamentului său din Tiraspol sau să fie acuzat Vadim Pogorlețchi de trădare de patrie, pentru exprimarea liberă a opiniilor și fotografierea unității militare nr. 4043 din Tiraspol.

Din 2018, am mers pe urmele liderilor și reprezentanților structurilor transnistrene care au adoptat decizii abuzive, au ostracizat vocile critice și le-au supus la tratamente inumane, pentru a le face cunoscute publicului. Am pornit de la convingerea că nu poate exista justiție autentică pentru locuitorii regiunii, atât timp cât nu cunoaștem cine sunt inițiatorii mecanismelor represive și executorii ordinelor ilegale dictate de către liderii structurilor transnistrene. Identificarea acestor persoane devine și mai importantă în contextul în care datele privitoare la reprezentanții structurilor transnistrene sunt secretizate tot mai mult, iar accesul la informații de interes public este limitat drastic.

Analiza elaborată de Promo-LEX arată că abuzurile și violările drepturilor omului nu sunt comise doar de un grup restrâns, ci de o rețea de persoane și structuri, afiliate holdingului Sheriff și serviciilor rusești. Printre persoanele responsabile de violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană, se enumeră preținși deputați din așa-zisul partid „Obnovlenie”, persoane care au deținut funcții în firmele holdingului Sheriff și continuă să beneficieze de sprijinul acestuia, precum și persoane care și-au construit o carieră în structurile de securitate din Federația Rusă. O parte dintre aceștia susțin cu înverșunare alinierea la legislația Federației Ruse și replicarea modelului autocratic

rusească în stânga Nistrului și municipiul Bender.

Analiza mai scoate la iveală că majoritatea abuzurilor și violărilor săvârșite în anii 2022 și 2023, față de indivizii sau grupurile rămase fără protecție, sunt justificate prin prisma unor pretinse preocupări de securitate și norme inventate, exagerate și completamente nejustificate. Conceptele de securitate și de extremism sunt denaturate în mod deliberat de către liderii și reprezentanții structurilor transnistrene. În acest fel, ei și-au putut pretinde rolul de agent al securitizării, pentru a institui măsuri excepționale și pentru a fortifica o cultură a fricii.

Această analiză nu reprezintă un verdict și nu poate înlocui nicidecum sarcinile sistemului de justiție. Însă, oglindește o parte din realitățile alarmante din regiunea transnistreană a Republicii Moldova și pune în lumină repercusiunile grave ale impunității: lipsa de protecție a locuitorilor regiunii și extinderea sistematică a tiparelor autoritare ale structurilor transnistrene.

În loc de concluzii, merită amintit faptul că, până la acest moment, am reușit să identificăm peste 400 de persoane responsabile de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană. Nicio persoană din cele identificate nu a fost trasă la răspundere pentru faptele săvârșite, deși autoritățile au declarat în repetate rânduri că „vor suverni măsuri prompte de atragere la răspundere și de descurajare a factorilor aflați în conflict cu legea”.

Analiza poate fi accesată [aici](#).